

Laila Niedre

KULTŪRAS ATŠĶIRĪBAS ZINĀTNISKAS LITERATŪRAS TEKSTVEIDĒ

“Latvijas (nosacīti Latvijas) zinātnieku sabiedrība vismaz kopš 19. gs. beigām ir bijusi multikulturāla un daudznacionāla,” tā lekcijā “Zinātne un zinātnieks Latvijas vēsturē” saka akadēmiķis Jānis Stradiņš [Stradiņš 2012: 18]. Šā raksta mērķis ir ieskicēt, vai un kā zinātniskos tekstos atspoguļojas kultūrspecifika. Tādēļ sākumā sniegts jēdziena “zinātnes valoda” skaidrojums, kas balstīts valodnieces Intas Freimanis atziņās. 20. gadsimta otrajā pusē zinātnes valodu kultūratšķirīgo komponentu pētījumiem pievērsās vairāki rietumu valodnieki. Būtisku impulsu turpmākajiem pētījumiem 1987. gadā sniedza Maikla Klaina publikācija [Clyne 1987] par atšķirībām angļu un vācu zinātnes valodā. M. Klaina secinājumos formulētie zinātnisku tekstu tekstveides elementi jautājumu formā tika iekļauti Latvijas topošo zinātnieku aptaujā, kas 2009. un 2011. gadā tika veikta vairākās Latvijas augstskolās, lai pētītu valodu lietojumu zinātnes komunikācijā Latvijā. Iegūtās atbildes atspoguļo topošo zinātnieku priekšstatu par to, kā būtu jāveido rakstveida teksti zinātnes valodā. Tas, protams, nenozīmē, ka reālie teksti veidoti, izmantojot konkrētos tekstveides paņēmienus, kas atbilst tai vai citai tradīcijai.

Latviešu valodniece Inta Freimane savā plašajā pētījumā par valodas kultūru atzīmē, ka terminu ‘valoda’ nacionālās literārās valodas stratifikācijā lieto vairākās nozīmēs: “Par valodu sauc gan nacionālo valodu, gan tās funkcionālo paveidu – literāro valodu, gan arī pašas literārās valodas funkcionālos paveidus (zinātnes valodu, publicistikas valodu u. tml.). Termins ‘valoda’ tiek lietots tāpēc, ka tas ir tradicionāls un ka nav izstrādāti un pieņemti īpaši termini minēto paveidu nosaukšanai” [Freimane 1993: 30]. Šie funkcionālie paveidi no sarunvalodas atšķiras ar speciālu adresātu un balstās uz rakstu formu. Zinātnes valoda balstās uz tās teorētiski speciālo funkciju, tā nav funkcionāls stils, to veido attiecīgajai saziņas sfērai tipisks diferenciāls valodas līdzekļu komplekts, tai raksturīga precizitāte, ko nosaka noteiktas un dažādi modificētas automatizācijas¹ [Freimane 1993: 33]. Aprakstot

¹ Valodas līdzekļu automatizācija ir ļoti parasts valodas līdzekļu lietojums, – pašai valodiskajai izteiksmei netiek pievērsta uzmanība. Šo terminu I. Freimane pārņēmusi no B. Havrāneka, kurš savukārt to aizguvis no psiholoģijas [Freimane 1993: 38].

zinātnes valodu Inta Freimane galveno vērību pievērš leksikas slānim, respektīvi, terminoloģijai, jo zinātniskajā pētniecībā, izziņas procesa augstākajā pakāpē, nepieciešama valodas līdzekļu terminoloģizācija [Freimane 1993: 37]. Arī Jānis Rozenbergs īpašu nozīmi pievērš terminiem jeb terminoloģismiem: “Terminoloģismi ir īpatnējs leksikas slānis. No emocionāli ekspresīvā viedokļa savā funkcijā tie ir neitrāli vārdi. Termina funkcijā ir vārdi, kas apzīmē kādu noteiktu zinātnes jēdzienu un attiecīgajā zinātnēs nozarē šo jēdzienu saglabā. Ar terminu nosauktā jēdziena saturu izsaka definīcija” [Rozenbergs 1995: 159].

Daudz retāk latviešu pētnieki pievēršas tieši zinātnes valodas sintaktiskajam un tekstuālajam līmenim. Raksturojot Stendera “Augstas gudrības grāmatas”¹ (1774) stilu, K. Karulis norāda, ka “acīmredzot Stenders apzināti veidoja latviešu rakstu valodu atšķirīgu no runātās valodas. Šajā ziņā par paraugu viņam varēja noderēt ne vien tā laika vācu valoda, bet arī franču un citas Eiropas valodas, kurās rakstu valoda stipri atšķīrās no runātās valodas – daļēji ar citu valodu elementiem vai ar konstrukcijām, kas bija veidotas pēc citu valodu parauga” [Karulis 1988a: 541–542]. Tātad tekstuālajā līmenī latviešu zinātnes valodas priekštece ziniskā valoda [Ozols 1967] tika apzināti veidota kā jauns tīklojums, kas integrēja dažādu kultūru zinātņu valodas elementus. Runājot par latviešu valodas sintaksi jaunlatviešu posmā, tiek uzsvērts, ka sevišķi grūti bija atbrīvoties no vāciskajām, latviešu valodas struktūrai svešajām sintaktiskajām konstrukcijām, piemēram, no norādāmā vietniekvārda *tas* artikula funkcijā, no vāciskas frazeoloģijas, kas rodas, burtiski tulkojot atsevišķus vārdus [Ozols 1967b: 449–450].

Zinātnes atziņas rakstveidā Eiropā izplatītas dažādās valodās. Antīkajā pasaulē grieķu valodu kā zinātnes² komunikācijas līdzekli nomainīja latīņu valoda. Tā pirmajā gadsimtā p. m. ē. sarakstīto Lukrēcija darbu “*De rerum natura*” Tomass Baiers uzskata par latīņu valodas kā zinātnes valodas sākumu [Baier 2011: 22], kas aizsāka latīņu valodas kā Eiropas zinātnes *lingua franca*³ posmu zinātnes komunikācijas vēsturē. Taču, sākot ar 16. gadsimtu, pamazām latīņu valoda zaudēja savu nozīmi un attīstījās nacionālās zinātnes valodas [sal. Edel 2010]. Izmaiņas valodu lietojumā zinātnieku saziņai raisīja interesi par zinātnes valodu kā izpētes priekšmetu arī salīdzinošā aspektā.

Ja zinātniski teksti ir objektīvi, eksakti spriedumi par pasauli, kuros nav vērtējoša komponenta, tad varētu pieņemt, ka šie teksti ir kultūrneitrāli. Ar šādu pieņē-

¹ Stendera darbs kā zinātnes valodas priekšteces – ziniskās valodas paraugs [Ozols 1965].

² Jēdziena plašākajā nozīmē.

³ *Lingua franca* – sākotnēji itāļu valodas dialektu, citu romāņu valodu un arābu valodas elementu sajaukums valodā, ko komunikācijā izmantoja tirgotāji Vidusjūras reģionā [Chew 2009: 3]. Pētījumos par Eiropas zinātnes valodām kopš 20. gadsimta beigām runā un raksta par angļu valodu kā zinātnes *lingua franca* [Mauranen, Ranta 2009].

mumu savu pētījumu aizsāk Peters Auers un Haralds Baslers [Auer, Baßler 2007: 17]. Kā tas raksturīgi vācu zinātniskajiem tekstiem, pieņēmums ir provokatīvs, un, balstoties dažādu autoru sastatāmajos pētījumos, ģermanisti pierāda, ka valodas normas dažādās zinātnes disciplīnās un dažādās zinātnes kultūrās atšķiras [Auer, Baßler 2007: 28].

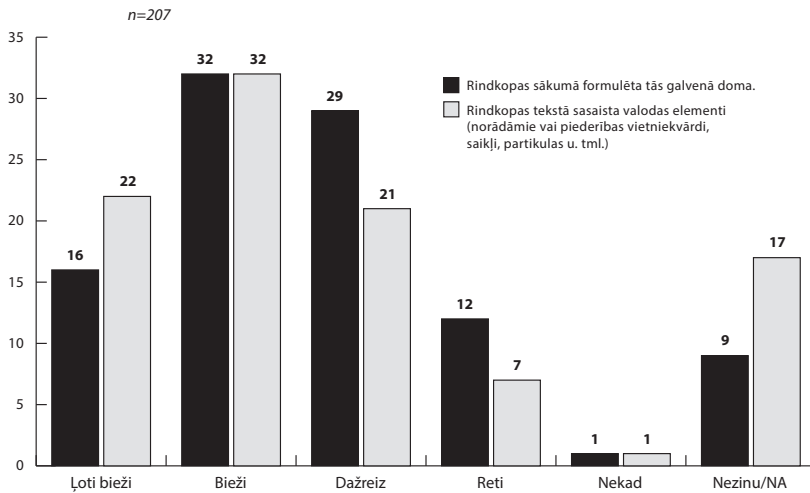
Viens no pirmajiem sastatāmās valodniecības pētījumiem par zinātnes valodām ir Maikla Klaina veiktā angļu un vācu autoru tekstu (lingvistika un socioloģija) salīdzinošā analīze, aplūkojot tādus tekstu aspektus kā linearitāte, simetrija, hierarhija un secīgums [Clyne 1987]. 21. gadsimta sākumā parādās publikācijas par korpuslingvistikas pētījumiem, salīdzinot zinātnisku tekstu korpusus dažādās valodās. Tā, piemēram, Betina Vismane [Wiesmann 2002] un Kristians Fandrihs [Fandrych 2002] pētījuši tekstu leksiskos aspektus¹, Matias Hucs [Hutz 2007] – recenziju makrostruktūru angļu un vācu valodās, Inesa Buša-Lauere [Busch-Lauer 2007] – angļu un vācu medicīnas un lingvistikas tekstu struktūru. Ļoti plašs ir 2009. gadā publicētais Vinfrīda Tilmāna [Thielmann 2009] pētījums par angļu un vācu zinātnisku tekstu ievadiem, vārdšķirņu funkcionalitāti un saikļu “because” un “weil” lietojumu tajos. Šo pētījumu secinājumus var apkopot, citējot Kirsten Adamciku: “Standartizētu tekstu gadījumā tekstveides principi ir neatņemama attiecīgās kultūras pārstāvju valodas kompetences sastāvdaļa” [Adamzik 2004].

Lai noskaidrotu Latvijas topošo zinātnieku priekšstatus par dažādu valodu lietojumu zinātnes komunikācijai Latvijā, kā arī par zinātniska teksta veidošanas principiem valodā, 2009. un 2011. gadā tika veikta maģistra un doktora studiju programmās studējošo aptauja Daugavpils universitātē (DU), Latvijas Kultūras akadēmijā (LKA), Latvijas Universitātē (LU) un Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU), kuras rezultātā iegūtas 209 aizpildītas anketas. Jautājums par tekstveidi formulēts šādi: “Vai, rakstot zinātniskus rakstus vai studiju pārbaudījumu darbus, ievērojat sekojošus teksta veidošanas principus?”, atbilžu variantos piedāvājot M. Klaina definētos angļu un vācu tekstiem atšķirīgos principus:

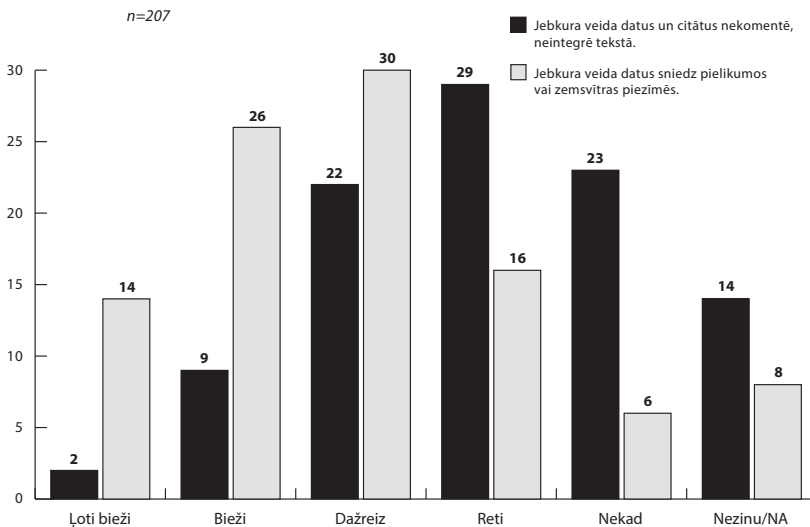
- termini tiek definēti, tos pirmo reizi lietojot tekstā (angļu);
- rindkopas sākumā formulēta tās galvenā doma (angļu);
- rindkopas tekstā sasaista valodas elementi (norādāmie vai piederības vietniekvārdi, saikļi, partikulas u. tml.) (vācu);
- jebkura veida datus un citātus nekommentē, neintegrē tekstā (vācu);
- jebkura veida datus sniedz pielikumos vai zemsvītras piezīmēs (vācu);
- argumentācija tiek pārtraukta, ļaujot lasītājam izdarīt secinājumus (vācu) [Clyne 1987].

¹ B. Vismane salīdzina darbības vārdus “*saber*”, “*conocer*” (spāņu valoda) un “*wissen*”, “*erkennen*” (vācu valoda) lietojumu; K. Fandrihs – runas verbus angļu un vācu valodā.

Atbildes, protams, raksturo tikai respondentu priekšstatus par to, kā jāveido zinātniski teksti. Vai reālajā darbībā tiek ievēroti šie principi, varētu secināt, tikai analizējot attiecīgos tekstveides elementus respondentu radītos tekstos. Atbilžu variantu grafiskie kopsavilkumi parāda, ka Latvijas topošie zinātnieki cenšas apvienot anglofonajai tradīcijai raksturīgo galvenās domas formulējumu rindkopas sākumā ar vācu tradīcijai raksturīgo teksta sasaisti ar dažādiem leksiskiem elementiem. Sk. 1. att.

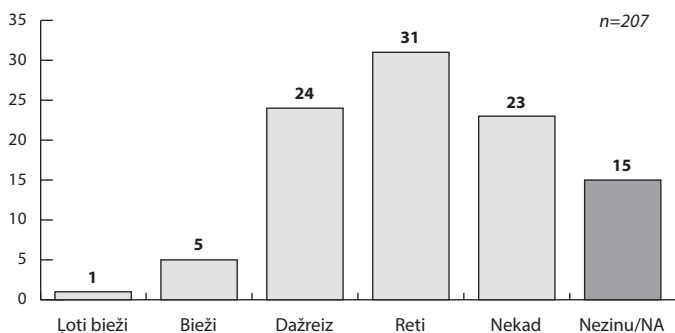
1. attēls.

2. attēls.

Datu atspoguļojumam tekstā atbilžu variantos tika piedāvāti M. Klaina pētījumā tikai vācu autoriem raksturīgie tekstveides paņēmieni, resp., datu un citātu izvietojums pielikumos un zemsvītras piezīmēs, tos neintegrējot tekstā. Respondenti atbalsta pielikumu un zemsvītras piezīmju lietojumu, bet neatzīst, ka dati un citāti netiktu integrēti tekstā. Sk. 2. att.

Vācu kultūrai tik raksturīgā argumentācijas pārtraukšana, lai ļautu lasītājam darba gaitā pašam secināt un domāt līdzi, Latvijas jauniešiem zinātniekiem šķitusi nevēlama. Sk. 3. att.

3. attēls.

Par būtisku vācu zinātnisko tekstu iezīmi, pretstatā angļu zinātniskajiem tekstiem, M. Klains uzskata vācu zinātnes valodas bezpersoniskumu. “Runā nevis viņš (vācu profesors), bet gan zinātnie no viņa”¹ [Clyne 1987: 238]. Aptaujā netika iekļauts jautājums par pirmās personas vietniekvārda lietojumu zinātniskos tekstos, tādēļ, balstoties uz aptaujas rezultātiem, nevar spriest par latviešu jauno zinātnieku tieksmi veidot bezpersoniskus vai personiskus tekstus. Taču šajā aspektā ir interesanti Indras Karapetjanas 2007. gadā publiskotie pētījuma rezultāti. Savā promocijas darbā Karapetjana ir analizējusi LU Humanitāro zinātņu Filoloģijas (angļu filoloģijas) bakalaura studiju programmas studentu angļu valodā sarakstītos noslēguma darbus, lai izpētītu to lingvofunkcionālos aspektus [Karapetjana 2007: 5]. Pētāmo valodas materiālu kopumu (korpusu) veido 50 bakalaura darbi (2 250 000 vārdi). Konstatēts, ka Latvijas studentu angļu valodā sarakstītu “bakalaura darbu kā zinātniskā stilā rakstītu darbu raksturo šādas teksta lingvistiskās iezīmes:

(..) d) bakalaura darbā pētījuma veicējs parasti nav personificēts. (..) Lai saglabātu zināmu distanci starp sevi un bakalaura darbā izklāstītajiem faktiem, darba autors izmanto ciešamo kārtu bez precizējuma par darītāju”, turklāt trešās personas vietniekvārdu kā atsauci uz darba autoru (bieži zaudēta dzimtes kategorija) un

¹ Autores tulkojums no vācu valodas. Oriģinālā: “Nicht er (der deutsche Professor) spricht, sondern die Wissenschaft aus ihm.” Šo izteikumu M. Klains sniedz vācu valodā.

nominālfrāzi *the author* [Karapetjana 2007: 33]. Tas liecina, ka Latvijas studenti angļu valodā izmanto sastatāmajos pētījumos vācu zinātnes valodai tipisko bezpersoniskumu, kas ir pretstatā anglofonajai kultūrai [Clyne 1987; Sanderson 2008: 160]. Jaunākie pētījumi gan liecina, ka tieši šajā aspektā vācu zinātnes valoda strauji mainās un pat vietniekvārda “es” lietojums vairs nav tabu [Groebner 2012], “jaunākajos zinātniskajos tekstos (vācu valodā – aut. piezīme) aizvien biežāk atrodam autora “es”, autora, kas pamato savu nostāju un ieņem konkrētu pozīciju”¹ [Esselborn-Krumbiegel 2012: 59]. Latviešu zinātniskajā stilā saglabājas norma izvairīties no pirmās personas lietojuma, kā to, piemēram, 2015. gadā Latvijas Kultūras akadēmijā maģistra grāda pretendentei savā mutvārdu recenzijā norādīja *Dr.art.* Līga Ulberte².

Citu zinātnisku tekstu aspektu, proti, zinātniska raksta struktūru, pētījusi Diāna Laiveniece. Par savu mērķi Laiveniece izvirzījusi zinātnisko rakstu struktūrēšanas tradīcijas izpēti mūsdienu humanitāro zinātņu tekstos (latviešu valodā – autores piebilde) [Laiveniece 2012: 13].

Balstoties uz Veisberga, Dubovas, Leitānes un Leles-Rozenbergas pētījumiem, sniegts īss ieskats latviešu zinātnes valodas stila attīstībā. Andrejs Veisbergs uzsver, ka vēsturiski latviešu zinātniskais stils ir veidojies galvenokārt uz vācu valodas bāzes, taču ir bijusi arī krievu valodas ietekme [Veisbergs 2003: 25]. Pēdējā attīstības posmā vērojama angļu valodas ietekme un, saskaņā ar Veisberga atziņām, “latvieši ir ātri piemērojušies jaunajām, pat ne īsti noformulētajām normām. Tā kā angļu stils ir brīvāks, vienkāršāks, tad latviešu valodā pakāpeniski zūd no vācu valodas mantotie smagie, garie teikumi, garlaicīgums” [Veisbergs 2003: 26]. Šo pārorientāciju uz citas valodas zinātnes valodas teksta veidošanas principiem Veisbergs sauc par akulturāciju. Taču Veisbergs atzīmē arī atšķirības, ko nosaka attiecīgā zinātnes joma un tēma, piemēram, atšķirības starp humanitārajām un eksaktajām zinātnēm.

Laiveniece arī apkopo angļu un vācu zinātnes stiliem raksturīgās atšķirīgās iezīmes, kas izvērstāk aplūkotas iepriekš (angļu lineārisms pretstatā vācu digresīvajam stilam, angļu zinātniskā stila orientēšanās uz faktiem, kā arī – uz lasītāju). Autora atbildību par teksta izpratni Laiveniece izvirza par prasību mūsdienu zinātniskajiem rakstiem latviešu valodā. “Saprotams, ka darbu ar vienotu kompozīciju un skaidru, uzskatāmi nošķirtu struktūru lasīt, uztvert un izprast ir daudz vieglāk nekā vienlaidu prozas tekstu bez izcēlumiem un dalījuma” [Laiveniece 2012: 16]. Taču pēc 130 humanitāro zinātņu rakstu (publicēti laikā no 2008. līdz 2011. gadam) analīzes nācies secināt, ka apmēram 54% humanitāro zinātņu rakstu

¹ Autores tulkojums no vācu valodas: (*In neueren Wissenschaftstexten finden wir zunehmend das “Ich” des Autors, der Position bezieht und seinen Standpunkt begründet.*)

² Maģistra darbu aizstāvēšanā 09.05.2015. Latvijas Kultūras akadēmijā.

nav struktūras – tie ir vienlaidu teksti, kas aizņem pat 10 līdz 12 lappuses. “Tikai 38% gadījumu var runāt par raksta struktūru – pilnīgu vai daļēju” [Laiveniece 2012: 22].

Terminoloģiju, kas ir neatņemama zinātnes valodas iezīme, savos darbos analizē A. Veisbergs, uzsverot, ka latviešu zinātnes valodai tipiskas garākas morfoloģiskās un leksiskās konstrukcija. No vienas puses, mūsdienu latviešu zinātnes valodai angļu valodas ietekmē raksturīga tendence zaudēt smagos, garos, latviešu runātajai valodai netipiskos teikumus, taču terminu līmenī tiek veidotas garas leksiskas konstrukcijas – pretstatā angļu zinātnes valodas tradīcijai (*green mailing* – akciju uzpirkšana no pašas kompānijas puses, lai novērstu kompānijas pārņemšanu; no Veisberga piemēriem) [Veisbergs 2003: 26].

Nenoliedzami varam runāt par dažāda līmeņa kultūras atšķirībām zinātniskos tekstos. Sniegtais pārskats galvenokārt par Latvijā un Vācijā veiktajiem pētījumiem ieskicē šādas konvencijas, taču parāda arī to, ka zinātnes valodas ir dinamiskas, to straujo maiņu veicina mijiedarbība vai konkurence ar citām zinātnes valodām.

Paraugoties uz latviešu zinātnes valodas tīklojuma izmaiņām, jāatzīmē, ka intensīvi notiek atsevišķu elementu maiņa, taču nevar viennozīmīgi apgalvot, ka vācu un krievu zinātnes valodu tradīciju būtu nomainījusi angļu zinātnes valodas tradīcijas pārnese uz latviešu valodu. Gan jauno Latvijas zinātnieku veiktā aptauja, gan Laivenieces un Veisberga pētījumi un zinātnes valodas prakse liecina, ka daži elementi (piemēram, bezpersoniskums) saglabājas, taču strauji tiek pārņemti citi elementi (piemēram, lineāra argumentācija), patiesībā uz kādu laiku veidojot jaunu, no Eiropas zinātnes komunikācijā dominējošās angļu zinātnes valodas atšķirīgu zinātnes valodas kultūru Latvijā.

Izmantotie avoti

- Adamzik, K. *Sprache: Wege zum Verstehen*. Tübingen und Basel: a. Francke Verlag, 2004.
- Auer P. und Baßler, H. *Der Stil der Wissenschaft. Reden und Schreiben in der Wissenschaft*. P. Auer, H. Baßler (Hrsg.). Frankfurt, New York: Campus Verlag, 2007. S. 9–29.
- Baier, T. Die Entstehung der lateinischen Wissenschaftssprache aus der hellenistischen griechischen Literatur. *Wissen schaffen – Wissen kommunizieren. Wissenschaftssprachen in Geschichte und Gegenwart*. Wieland, E., Glück, H., Pretschner, S. (Hrsg.). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2011. S. 19–33.
- Busch-Lauer, I. Kulturspezifik in englischen und deutschen Originaltexten – Medizin und Linguistik im Vergleich. *Zur Kulturspezifik von Textsorten*. Fix, U., Habscheid, S., Klein, J. (Hrsg.). Tübingen: Stauffenburg Verlag, 2007. S. 51–67.

- Clyne, M. Cultural differences in the organization of academic texts. *Journal of Pragmatics*, vol. 11, 1987. Pp. 211–247.
- Edel, K. O. *Die Macht der Sprache in der Wissenschaft*. Paderborn: IFB Verlag Deutsche Sprache, 2010.
- Esselborn-Krumbiegel, Helga. *Richtig wissenschaftlich schreiben*. Paderborn: Ferdinand Schöningh, 2012.
- Fandrych, Ch. Kontraste bei der Versprachlichung von Sprechhandlungen in der englischen und deutschen Wissenschaftssprache. *Mehrsprachige Wissenschaft – europäische Perspektiven. Eine Konferenz im europäischen Jahr der Sprachen*. Ehlich, K. (Hrsg.), 2002. Verfügbar: <http://www.euro-sprachenjahr.de/Fandrych.pdf> (gesehen 12.01.2013.)
- Freimane, I. *Valodas kultūra teorētiskā skatījumā*. Rīga: Zvaigzne, 1993.
- Groebner, V. *Wissenschaftssprache. Eine Gebrauchsanweisung*. Konstanz: Konstanz University Press, 2012.
- Hutz, M. “Insgesamt muss ich leider zu einem ungünstigen Urteil kommen.” Zur Kulturspezifik wissenschaftlicher Rezensionen im Deutschen und Englischen. Vergleich. *Zur Kulturspezifik von Textsorten*. Fix, U., Habscheid, S., Klein J. (Hrsg.). Tübingen: Stauffenburg Verlag, 2007. S. 109–130.
- Karapetjana, I. *Bakalaura darbu valoda kā lingvofunkcionālās kompetences attīstības rezultāts*. Promocijas darba kopsavilkums filoloģijas doktora grāda iegūšanai valodniecības zinātņu nozares lietišķās valodniecības apakšnozarē. Rīga, 2007.
- Karulis, K. G. F. Stendera valoda un rakstība. Stenders, Gothards Frīdrihs. *Augstas gudrības grāmata no pasaules un dabas*. Rīga: Liesma, 1988. 537.–556. lpp.
- Laiveniece, D. Zinātniska raksta struktūra; mūsdienu humanitāro zinātņu teksti. *Starptautiskās jauno lingvistu konferences VIA SCIENTARIUM rakstu krājums*, Nr. 1. Ventspils, Liepāja, 2012. 13.–26. lpp.
- Ozols, A. Latviešu nacionālās literārās valodas attīstības pirmie gadu desmiti. Ozols, A. *Raksti valodniecībā*. Rīga: Zinātne, 1967. 444.–451. lpp.
- Ozols, Arturs. *Veclatviešu rakstu valoda*. Rīga: Liesma, 1965.
- Rozenbergs, Jānis. *Latviešu valodas stilistika*. Rīga: Zvaigzne, 1995.
- Sanderson, Tamsin. *Corpus. Culture. Discourse*. Tübingen: Gunter Narr Verlag, 2008.
- Stradiņš, Jānis. Zinātne un zinātnieks Latvijas vēsturē. Stradiņš, Jānis. *Zinātnes un augstskolu sākotne Latvijā*. Rīga: Latvijas Vēstures institūta apgāds, 2012. 15.–38. lpp.
- Thielmann, W. *Deutsche und englische Wissenschaftssprache im Vergleich: Hinführen – Verknüpfen – Benennen*. Heidelberg: Synchron, 2009.

Veisbergs, A. Zinātniskais stils dažādās kultūrās, to ietekme uz latviešu stilu. *Konferences "Zinātnes valoda" materiāli*. Rīga: Rasa, 2003. 22.–27. lpp.

Wiesmann, B. Wissen und erkennen, *saber y conocer* – Überlegungen zur Kulturspezifität der alltäglichen Wissenschaftssprache an den Beispielen Deutsch und Spanisch. *Mehrsprachige Wissenschaft – europäische Perspektiven. Eine Konferenz im europäischen Jahr der Sprachen*. Ehlich, K. (Hrsg.), 2002. Verflügelbar: <http://www.euro-sprachenjahr.de/Wiesmann.pdf> (gesehen 12.01.2013.)

CULTURAL DIFFERENCES IN TEXT FORMATION IN RESEARCH PAPERS/ORGANISATION

Abstract

Research texts have been explored by linguists from various aspects for a long time: however, in 1987 Michael Clyne's publication on cultural differences in English and German research texts urged linguists to turn to search for common and distinct features in research texts written in different languages. Thus, a number of pieces of contrastive research have been written over the recent 25 years not only on texts written in English and German, but also in Spanish, Italian etc. Research texts in Latvian have been less investigated from the contrastive aspect. However, Prof. Andrejs Veisbergs, for instance, regularly publishes his observations on changes in Latvian research texts at the turn of the 20th and the 21st centuries. This article gives a survey of the results of the above research: it also offers an insight into the concepts on the principles of research text formation developed by young researchers in Latvia. This is highlighted by MA and PhD students from 2009 till 2015. The results of this survey reveal that young researchers in Latvia have not shaped clear research text formation principles that are characteristic of a specific culture.

Keywords: *text formation, research language, cultural differences.*